

L I G J

Nr.8829, datë 5.11.2001

PËR RATIFIKIMIN E "KONVENTËS NR.183 "MBROJTJA E AMËSISË, 2000"" TË ORGANIZATËS NDËRKOMBËTARE TË PUNËS

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet "Konventa nr.183 "Mbrojtja e amësisë, 2000"" të Organizatës Ndërkombëtare të Punës.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3152, date 16.11.2001 te Presidentit te Republikes se Shqiperise Rexhep Meidani

KONVENTA 183

Konventa lidhur me Ndryshimin e Konvenks Mbrojtja e Amesise (Ndryshuar),1952

Konferenca e Pergjithshme e Organizares Nderkombetare te Punts,

E thirrur ne Gjeneve nga Keshilli Drejtues i Zyres Nderkombetare te runes dhe mbledhur ne

sesionin e saj te 88-te me 30 Maj 2000, dhe

Duke verejtur nevojen per ndryshimin e Konventes Mbrojtja e Amesise (Ndryshuar) 1952 dhe Rekomandimit Mbrojtja e Amesise, 1952, me qellim qe te nxise me shume barazine e te gjitha grave ne fuqine pundore dhe mbrojtjen e shendetit dhe sigurimin e nenes dhe femijes dhe me qellim qe te njihet diversiteti ne zhvillimin ekonomik dhe social te Anetareve, si dhe diversiteti i ndermarrjeve dhe zhvillimin e mbrojtjes se amesise ne legjislacionin dhe praktiken e vendit dhe duke verejtur dispozitat e Deklarates Universale te te Drejtave te Njeriut (1948), Konventen e Kombeve te Bashkuara mbi

Eliminimi e të Gjitha Formave të Diskriminimit të Grave (1979), Konventën e Kombeve të Bashkuara mbi të Drejtat e Femijes (1989), Deklaratën dhe Platformën e Pekinit për Veprim (1995), Deklaratën e Organizatës Nderkombëtare të Punës mbi Barazimin e Shanseve dhe Trajtimit për Gratë Punonjese (1975), Deklaratën e Organizatës Nderkombëtare të Punës mbi Parimet dhe të Drejtat Themelore në punë dhe Follow-Up-in e saj (1998), si dhe Konventat dhe Rekomandimet e Organizatës Nderkombëtare të Punës, që synojnë të sigurojnë barazimin e shanseve dhe të trajtimit për burrat dhe gratë punonjese, veçanërisht Konventën lidhur me Punonjësit me Përgjegjësi Familjare, 1981 dhe

Duke marrë parasysh rrethanat e grave punonjese dhe nevojën për të siguruar mbrojtje për shtatzaninë, të cilat janë përgjegjësi të përbashkëta të shtetit dhe shoqërisë, dhe Pasi vendosi për miratimin e disa propozimeve lidhur me ndryshimin e Konventës Mbrojtja e Amesise (Ndryshuar) 1952 dhe Rekomandimit, 1952, e cila është pika e katërt e rendit të clites së sesionit, dhe Pasi vendosi që këto propozime të marrin formën e një Konvente Nderkombëtare; Miratoni këto ditë të pesëmbëdhjetë të Qershorit të vitit dymijë Konventën e Meposhtme, e cila mund të quhet Konventa Mbrojtja e Amesise, 2000.

Fusha

Neni 1

Për qëllimet e kësaj Konvente, termi "grua" zbatohet ndaj çdo personi të gjinisë femërore pa asnjë lloj diskriminimi dhe termi "fëmijë" zbatohet ndaj çdo fëmijë pa asnjë lloj diskriminimi.

Neni 2

1. Kjo Konvente zbatohet ndaj të gjitha grave punonjese, duke përfshirë ato në format jo tipike të rënës së varur.
2. Megjithatë, çdo Anëtar që ratifikon këtë Konventë mund, pas konsultimit me organizatat përfaqësuese të interesuara të punëdhënësve dhe punonjësve, të përjashtojë pjesërisht apo plotësisht nga fusha e Konventës kategori të kufizuara të punonjësve kur zbatimi i saj ndaj tyre do të shkaktonte probleme të vecanta të natyrës esenciale.
3. çdo Anëtar, i cili shfrytëzon mundësinë e parashikuar në paragrafin e mesipër duhet të raportojë për të parën mbi zbatimin e Konventës, sipas nenit 22 të Kushtetutës së Organizatës Nderkombëtare të Punës, të listojë kategoritë e punonjësve të përjashtuar dhe arsyet e përjashtimit të tyre. Në raportet e tyre të mëpasme, Anëtarët duhet të përshkruajnë masat e marra në synim shtrirjen progresive të dispozitave të Konventës ndaj këtyre kategorive.

Mbrojtja e shëndetit

Neni 3

Cdo Anetar duhet, pas konsultimit me organizatat perfaqesuese te punedhenesve dhe punonjesve, te miratoje masat e pershtatshme per te siguruar se grate shtatzena ose me femije ne gji nuk jane te detyruara te kryejne pune, te cilat jane percaktuar nga autoriteti kompetent si te demshme per shendetin e nenes ose femijes, ose kur nje vleresim i ka konsideruar te rrezikshme per shendetin e nenes ose te femijes se saj.

Leja e barreindjes

Neni 4

I. Ne baze te nje vertetimi mjekesor ose te nje vertetimi tjetër te pershtatshem, sipas percaktimit nga legjislacioni dhe praktika e vendit ne te cilin caktohet data e parashikuar per lindjen e femijes, gruaja ndaj se ciles zbatohet kjo Konvente duhet te kete te drejten e nje leje barreindjeje per nje kohe jo me pak se 14 jave.

2. Kohezgjatja e lejes se lindjes, e parashikuar me paragrafin e mesiperm, duhet te percaktohet nga cdo Anetar ne deklaraten qe shoqeron ratifikimin nga ai te kesaj Konvente.

3. Cdo Anetar mund te depozitoje me pas te Drejtori i Pergjithshem i Zyres Nderkombetare

te Punes nje deklarate tjetër per zgjatjen e periudhes se lejes se barreindjes.

4. Duke marre parasysh mbrojtjen e shendetit te nenes dhe te femijes, leja e barreindjes duhet te perfshije nje periudhe kohe prej gjashte javesh leje te detyrueshme pas lindjes se femijes, pervec kur parashikohet ndryshe ne marreveshjen midis qeverise dhe organizatave te perfaqesuara te punedhenesve dhe punonjesve.

5. Periudha e kohes se lejes se paralindjes duhet te zgjatet per nje periudhe te barabarte me kohen midis dates se parashikuar per lindjen e femijes dhe dates aktuale te lindjes se femijes, pa zvogeluar kohezgjatjen e detyrueshme te lejes se paslindjes.

Leja ne rastet e semundjes ose komplikacioneve

Neni 5

Ne baze te nje vertetimi mjekesor, duhet te jepet pushim para ose pas periudhes se lejes se barreindjes ne rastin e semundjes, komplikacioneve ose rrezikut te komplikacioneve qe shkaktohen nga shtatzania ose lindja e femijes. Natyra dhe zgjatja maksimale e ketij pushimi mund te percaktohet ne perputhje me ligjet dhe praktiken e vendit.

Perfitimet

Neni 6

I. Grate qe mungojne ne pune per shkak te lejes se barreindjes ose pushimit te parashikuara ne nenet 4-5 duhet te perfitojne te ardhura ne te holla ne perputhje me ligjet dhe rregullat e vendit ose, ne cdo menyre tjetër, ne perputhje me praktiken e vendit.

2. Te ardhurat ne te bolla duhet te jene ne nje nivel qe siguron se gruaja mund te mbaje veten dhe femijen e saj ne kushte te pershtatshme per shendetin dhe ne nje standard te pershtatshem jetese.
3. Ne rastin kur, sipas legjislacionit ose praktikës se vendit, te ardhurat ne te bolla qe paguhen lidhur me lejen e parashikuar ne nenin 4 bazohen ne te ardhurat e meparshme, masa e ketyre te ardhurave nuk duhet te jete me e vogel se dy te tretat e te ardhurave te meparshme te gruas ose te atyre te ardhurave qe jane marre ne konsiderate per llogaritjen e te ardhurave te barrelindjes.
4. Ne rastin kur, sipas legjislacionit ose praktikës se vendit, jane perdorur metoda te tjera per te caktuar te ardhurat ne te halla, qe paguhen lidhur me lejen e parashikuar ne nenin 4, masa e ketyre te ardhurave duhet te jete e krahasueshme me mesataren e te ardhurave te llogaritura sipas paragrafit te mesiperm.
5. Cdo Anetar duhet te siguroje qe kushtet per perfitimin e te ardhurave duhet te plotesohen nga masa me e madhe e grave ndaj te cilave zbatohet kjo Konvente.
6. Kur gruaja nuk ploteson kushtet per perfitimin e te ardhurave sipas ligjeve dhe rregullave te vendit ose sipas ndonje menyre tjeter ne perputhje me praktiken e vendit, duhet te kete te drejte per te ardhura te pershtatshme nga fondet e asistences sociale, me rezerven e kontrollit te mjeteve te jeteses qe kerkohet per perfitimin e kesaj asistence.
7. Perfitimet mjekesore duhet te sigurohen per gruan dhe femijen e saj ne perputhje me ligjet dhe rregullat e vendit ose ne nje menyre tjeter, ne perputhje me praktiken e vendit. Perfitimet mjekesore duhet te perfshijne kujdesin e paralindjes, gjate lindjes dhe pas lindjes, si dhe kujdesin spitalor, kur eshte i nevojshem.
8. Me qellim qe te mbrohet pozita e gruas ne tregun e punes, te ardhurat lidhur me lejen e parashikuar ne nenin 4 dhe 5 duhet te sigurohen nga fondet e sigurimit shoqeror te detyrueshem ose publik, ose ne nje menyre te percaktuar nga ligji dhe praktika e vendit. Punedhenesi nuk duhet te jete pergjegjes individualisht per koston e drejtpedrejte te ketyre te ardhurave qe perfiton gruaja e punesuar nga ai ose ajo, pa miratimin e shprehur te tij, pervec; kur:
  - a) kjo eshte parashikuar ne ligjin ose praktiken e nje Shteti anetar para dates se miratimit te kesaj Konvente nga Konferenca Nderkombetare e punes; ose
  - b) me vone eshte rene dakord ne nivel vendi nga qeveria dhe organizatat perfaqesuese te punedhenesve dhe punonjesve.

Neni 7

1. Anetari, ekonomia dhe sistemi i sigurimit shoqeror i te cilit jane te zhvilluara pamjaftueshmerisht supozohet se eshte ne pajtim me nenin 6 paragrafi 3 dhe 4, nese te ardhurat ne para sigurohen ne nje vlere jo me te vogel se vlera qe paguhet per semundjen ose paaftesine e perkohshme, ne perputhje me ligjet dhe praktiken e vendit.
2. Anetari qe shfrytazon mundesine e parashikuar ne paragrafin e mesiperm duhet, ne raportin e tij te pare mbi zbatimin e kesaj Konvente sipas nenit 22 te Kushtetutes se Organizates Nderkombetare te runes, te sqaroje arsyet perkatese dhe te tregojte vleren e te ardhurave ne para qe sigurohet. Ne raportin e tij te mevonshem, Anetari duhet te pershkruaje masat e marra me synim rritjen progresive te vleres se te ardhurave.

Mbrojtja e punesimit dhe mosdiskriminimi

Neni 8

1. Eshte e paligjshme per punedhenesin te pushoje nga puna gruan gjate kohes se shtatzanise ose mungeses ne punt per shkak te lejes se parashikuar ne nenet 4 ose 5, ose gjate nje periudhe te caktuar pas kthimit te saj ne pune, qe duhet percaktuar nga ligjet ose rregullat e vendit, pervec shkaqeve qe nuk lidhen me shtatzanine ose lindjen e femijes dhe pasojat e saj ose ushqimin e femijes. Baza e proves se arsytet e pushimit nga puna nuk lidhen me shtatzanine ose lindjen e femijes dhe pasojat e saj ose ushqimin e femijes bie mbi punedhenesin.
2. Pas perfundimit te lejes se barre lindjes, gruaja duhet te sigurohet qe, me rimarrjen e punes, do te gjeje te njejtin vend pune ose nje vend pune ekuivalent me page te njejte.

Neni 9

Cdo Anetar duhet te miratoje masat e nevojshme per te siguruar se barre lindja nuk perben

burim per diskriminimin ne pune, duke perfshire, pervecsa parashikohet ne nenin 2 paragrafi 1, pranimin ne pune.

3. Masat e parashikuara ne paragrafin e mesiperme duhet te perfshijne ndalimin e kerkeses per kontrollin e shtatzanise ose te nje vertetimi per kete kontroll, kur gruaja paraget kerkesen per pune, pervec kur kerkohet nga ligjet ose rregullat e vendit lidhur me punen:
  - a) e cila eshte e ndaluar ose e kufizuar per grate shtatzena ose me femijen ne gji, sipas ligjeve ose rregullave te vendit;
  - b) ne te cilen ekziston nje rrezik i njohur ose i dukshem per gruan ose femijen.

Nenat me femije ne gji

Neni 10

1. Gruas duhet t'i sigurohet e drejta per nje apo me shume pushime gjate kohes ditore te punes ose zvogelim i oreve ditore te punes per t'i dhene gji femijes se saj.
2. Periudha gjate se ciles jepen pushimet per dhenien gji te femijes ose zvogelimi i oreve te punes, numri i tyre, kohezgjatja e ushgimit te femijes dhe procedurat per zvogelimin e oreve ditore te punes duhet te percaktohen nga ligji dhe praktika e vendit. Keto pushime ose zvogelim te oreve ditore te punes duhet te llogariten si kohe pune dhe, si pasoje, te paguhen.

Shqyrtimi periodik

Neni 11

Cdo Anetar duhet te shqyrtoje periodikisht, ne konsultim me organizatat perfaqesuese te punedhenesve dhe punonjesve, pershtatshmerine e zgjatjes se periudhes se lejes se

parashikuar ne nenin 4 ose te rritjes se mases se vleres se te ardhurave ne para te parashikuara ne nenin 6.

Zbatimi

Neni 12

Kjo Konvente do te zbatohet nepermjet ligjeve dhe rregullave, pervec per sa i eshte dhene fuqi nepermjet mjeteve te tjera, si marreveshjeve kolektive, vendimeve te arbitrimet, vendimeve te gjykates ose nepermjet ndonje menyre tjeter, ne perputhje me praktiken e vendit.

Dispozita te fundit

Neni 13

Kjo Konvente ndryshon Konventen Mbrojtja e Amesise (ndryshuar), 1952.

Neni 14

Ratifikimi zyrtar i kesaj Konvente duhet t'i komunikohet per regjistrim Drejtorit te Pergjithshem te Zyres Nderkombetare te Punes.

Neni 15

1. Kjo Konvente eshte e detyrueshme vetem per ata Anetare te Organizates Nderkombetare te Punes, ratifikimi i te cileve eshte regjistruar te Drejtorit i Pergjithshem i Zyres Nderkombetare te Punes.
2. Ajo hyn ne fuqi 12 muaj pas dates ne te cilen ratifikimet e dy Anetareve jane regjistruar te Drejtorit i Pergjithshem.
3. Pas kesaj, Konventa do te hyje ne fuqi per cdo anetar 12 muaj pas dates ne te cilen eshte regjistruar ratifikimi i saj.

Neni 16

1. Anetari qe ka ratifikuar kete Konvente mund ta denoncoje ate pas kalimit te dhjete vjeteve nga data e hyrjes ne fuqi per here te pare te Konventes, me alien e nje akti qe i komunikohet per regjistrim Drejtorit te Pergjithshem te Zyres Nderkombetare te Punes. Ky denoncim nuk do te hyje ne fuqi deri nje vit pas dates ne te cilen eshte regjistruar.
2. Cdo Anetar, qe ka ratifikuar kete Konvente dhe qe nuk e ushtron te drejten e denoncimit te parashikuar ne kete nen brenda nje viti pas mbarimit te periudhes dhjetevjecare te parashikuar ne paragrafin e mesiperm, do te jete i lidhur me detyrimet per nje periudhe tjeter dhjetevjecare dhe, pas kesaj, mund te denoncoje kete Konvente pas kalimit te cdo periudhe dhjetevjecare, ne perputhje me kushtet e parashikuara ne kete nen.

Neni 17

1. Drejtori i Pergjithshem i Zyres Nderkombetare te punes duhet te njoftoje te gjithe Anetaret e Organizates Nderkombetare te punes per regjistrimin e te gjitha ratifikimeve dhe akteve te denoncimit qe i komunikohen atij nga Anetaret e Organizates.
2. Kur njofton Anetaret e Organizates per regjistrimin e ratifikimit te dyte, Drejtori i Pergjithshem duhet t'u kujtoje Anetareve te Organizates daten ne te cilen Konventa do te hyje ne fuqi.

Neni 18

Drejtori i Pergjithshem i Zyres Nderkombetare te runes duhet t'i komunikojte per regjistrim Sekretarit te Pergjithshem te Kombeve te Bashkuara, ne perputhje me nenin 102 te Kartes se Kombeve te Bashkuara, te gjitha vecorite e te gjitha ratifikimeve dhe akteve te denoncimit te regjistruara nga ai, ne perputhje me dispozitat e neneve te mesiperm.

Neni 19

Keshilli Drejtues i Zyres Nderkombetare te punes duhet t'i paraqese Konferences se Pergjithshme, sa here qe e gjykon te nevoj shme , nje raport mbi zbatimin e kesaj Konvente dhe te shqyrtoje nevojten e vendosjes ne rend in e dites te Konferences te ceshtjes se ndryshimit te saj te plote apo te pjesshem.

Neni 20

1. Kur Konferenca miraton nje konvente te re qe ndryshon kete Konvente pjeserisht apo plotesisht, atehere, pervec kur Konventa e re parashikon ndryshe:
  - a) ratifikimi nga nje Anetar i Konventes se re qe ndryshon kete Konvente sjell, ipso jure, denoncimin e kesaj Konvente, pavaresisht nga kerkesat e nenit 16 me siper;
  - b) nga data kur Konventa e re hyn ne fuqi, kjo Konvente do te pushoje se qeni e hapur per ratifikim nga Anetaret.
2. Kjo Konvente do te mbetet ne fuqi, ne cdo rast, ne formen dhe permbajtjen e saj aktuale, per ata Anetare qe e kane ratifikuar ate, por nuk kane ratifikuar Konventen qe e ndryshon ate.

Neni 21

Versionet anglisht dhe frengjisht te tekstit te kesaj Konvente kane fuqi te barabarte.